

Күлайхан РАХМЕТ

Еркелем мені...

поэзия

Кылайхан
РАХИМЕТ

Еркелем МЕНІ...

Астана - 2018

ӘОЖ 821.512.122-1

КБЖ 84 (5Каз)-5

P24

**P24 Құлайхан Рахмет /«Еркелет мені» – Алматы,
2018. - 112 бет.**

ISBN 978-601-06-5319-1

Бұл кітапта ақын өмірдің сан алуан сәттерінен сыр түйіп, нені болса да адамшылық махаббатпен жырлайды. Сөз сиқырын адамдар арасындағы қарым-қатынастың мейірімге толы болуына жұмсауды мұрат тұтады. Кітапты оқысанаңыз, қалтарысы, бұлтарысы кеп өмірдің адам сезімімен астаскан түрлі бояуына, ақын жанының акжарма сырларына күә боласыз. Кітап жалпы оқырман қауымға арналған.

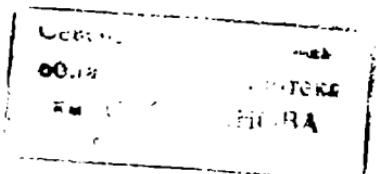
565482

ӘОЖ 821.512.122-1

КБЖ 84 (5Каз)-5

ISBN 978-601-06-5319-1

© Құлайхан Рахмет., 2018

АЛҒЫ СӨЗ

Біздің ғасырымында заттық дүниеге інкәрлық салта-нат құрып тұр. Адамзат баласын ақшалық арпалыстың толқыны қақпақыл етуде. Рухани құндылықтарға де-ген махаббат әлсіреуде. Өлең-жырмен өмір кешетін, өмірін олен-жырмен өрнектейтін халқымыз бұл күнде күнкөріс қа-мымен әрі-сәрі күй кешуде. Бұл жағдайлар адам баласының бір-біріне деген мейірім, махаббатын тонауда. Заттық дүние мен рухани дүние құстың кос канаты іспетті. Біреуіңсіз адам-зат сынар канат құстай калыктай алмай, жер бауырлап кала-ды. Бұл барлығымызға түсінікті жағдай. Сонымен, шындық солай екен, енді не істеу керек? Жүрек асказаннан біржолата женіліп тынды ма? Жоға, жүрек женілмек емес. Оған айғак – рухани құндылықтар үшін ғұмыр кешіп жүрген жандар. Сондай жандардың бірі – Күлайхан Раҳмет. Күлайханның «Еркелет мені...» атты жыр кітабынан автордың өзіндік ұстанымын анғарасын. Күлайхан ата-анаға, туған жерге, туған елге, Отанға болсын, барлық қуаныш-мұнын, маха-ббат сезімдерін биік адамшылықпен, шынайы күйініш, сүй-інішпен жеткізеді. «Еркелет мені, жан аға» деген өлеңінде:

Шаршадым, тірліктен мынау шаршадым,

Өмірді қайтем қоңілге қаяу салса мүң.

Еркелет мені, басымнан сипап, аяла,

Катал өмірде мейірімді гана аңсадым... – дейді. Қазір жоғарыда айтканымыздай рухани құндылықтар әлсіреген, адамзат баласы катыгезденген тұста, жаны қажығанын жа-сырып, өтірік өрлікке бармай, ағасына «еркелет мені» деп

шын көңіл қүйінен хабар береді. Поэзияның жаны – шынайылық.

Тағы бір өлеңінде ақын:

Болмау үшін қауымга келекелі

Шақырамын, ұгайық берекені.

Атың ортақ, асың бір болса егер,

Бірлігіңе тірлікте не жетеді? – деген ой-тұжырым жасайды. Күлайханның жан дүниесі мейірімге толы. Ол жоғарыдағы шумакта ұрыс бар жерде, ырыс болмайтынын ескертеді. Берекелі ауылдың баласы ғана берекеге шакырады. Күлайханның жырларын оқып отырып, кормал казыналы карты бар елдің қызы екеніне көз жеткізесін.

Әсем саз шалып құлагын,

Әнімен құстың тұрамын.

Атап да шыгар ақ үйден,

Колына ұстап құманын, – деген жыр жолдары ойла-рымыздың теріс еместігін дәлелдей түседі. Көз алдымызды иман жүзді, қарапайым карттарымыз келеді. Автордың жырларындағы адамшылық сезімнің бастауы – ұлттық тәрбиенің қайнар көзі қазакы ауылда жатқанын білеміз. Күлайханның махаббат жырларынан бірер шумак оки кетейік.

Серігін жалғыз өлең бол,

Жүремін ессіз елеңден.

Боз атты қорсем қараймын,

Толегендей бол келер деп, – бұл шумак автордың ұлттық болмыска, казакы тәрбиеге тамыр тартқаны жайлыш ойларымызды одан ары айқындай түседі.

ЕРКЕЛЕТ МЕНІ...

*Жаным менің,
Махаббатым, гашығың,
Өмірімді қастерлеген асылтың,
Өзіңменен шабыттандым, тасыдым.*

Біз «Еркелет мені» деген ақынның бакытты күйін көреміз. Қашанда адамшылықтан ажырамаган адам бакытсыз болған емес!

Сөз сонында айтарымыз, казак қызын еркелетіп өсірген. «Еркелет мені...» деген қызымызды еркелетіп жүрейік! Еліне еркелегенге, еліннің еркелеткеніне не жетсін? Күлайхан, жырда бағын жансын!

*Мұратхан ШОҚАН
ақын, Қазақстан Жазушылар одагының мүшесі,
Алматы қаласы Жастар саясатын дамыту
мемлекеттік қоры аясындагы
«Әдебиет әлемі» орталығының жетекшісі*

ЖІБЕКПІН

*Серігім жалғыз өлең бол,
Жүремін ессіз елеңдеп.
Боз атты көрсем қараймын,
Төлегендей бол келер деп.*

*Кос оба күтіп жатпасын,
Бір алла өзі сақтасын.
Арманымыздың ақ құсына,
Бекежандар жебе атпасын.*

*Гашықсыз өмір не керек,
Еұмырын кешпей көбөлек.
Бақытын берсін баянды,
Достарым жырлар Шеге бол.*

*Келсеңші, жсаным, жүдептей,
Жүргегім жүдеду дір етпей.
Өзіңді ойлан сарылдым,
Жолыңды күтіп Жібектей.*

АУЫЛҒА БАРЫП ҚАЙТАЙЫҚ

*Ауасы балдай тазарған,
Ауылда өткен жаз арман.
Тіршілік сені оятар,
Несібенің дәп азаннан.*

*Датада төлдер маңырап,
Жатасың жайлы бағырап.
Көзіңді а иссаң көрінер,
Көк аспан менен шаңырақ.*

*Әсем саз шатып құлагын,
Әнімен құстың тұрамын.
Атам да шыгар ақ үйден,
Қолына ұстап құманын.*

*Күн нұрын төксе шуағын,
Куатап шыңға мұнарын.
Жеңешем отқа шай қояр,
Суынан тастай тұманың.*

*Ұнайды ауыл саган да,
Ақ пейіл дарқан датам да.
Айдан сап жылқы өріске,
Жоргасын мінген ағам да.*

Әкем де сонда қарасын,
Көзімен шолып даласын.
Ақ жауатызы жеңбіреп,
Жармасын жайған анашым.

Ауылдың таңы агарған,
Тіршілік сонда жаңа арган.
Танаша аұыл тіртігі,
Өштейді мәңгі санамнан.

Ауылға барып қайтайдық,
Сагынышымызды сарқайдық.
Баріне көзбен құә бол,
Ағайындарга айтайдық!
Ауылға барып қайтайдық!!!

ЖАРАЛЫ ЖАНЫМ...

*Жарапты жаным, тірлігім мұңтты беймәтім,
Кайғыдан мынау запыран жүтқан ойтарым.
Жылғаудан басқа бермегідің менің еншімді,
Шіркін-ай, тағдыр, сұмырай болдың тоймадың.*

*Катығез тағдыр тепкілей бердің сыртыңа,
Көндірдің, әттең, көнбеймін дегем ырқыңа.
Болмаса әкем отырса еді-ау қарайып,
Жетпеді ғұмыры анашының қырқына.*

*Сұм ажсал деген жүрекке түскен жасындай,
Торлады бұлтыры түнектің мынау ашиғтамай.
Бірі де болмай асқар тау, айдын көлімнің,
Кара бұлт жауды, нөсерлөп тұрды басытмай.*

*Айтамын әке көз жасымен таңга мұң,
Ақ сүтінен анашы құат атғамын.
Өкініште оқымен жүріп бара атмай,
Ең соңғы рет анаиды көрмей қалғаным.*

*Сагыныштан ана сарсаң болған балаңмын,
Деуші едің әке «мен өзінен атаңмын».
Тас молаңда жаста бер енді алаңсыз,
Жылап жүріп жисолтымды мен де табарып.*

*Айнатаң келіп қабірлеріңе құттаймын,
Көкіректен сорғатап қаным жылтаймын,
Панасыз тұрган төрт тамына қалдырып,
Неге сонша сорғатты екен құдайым.*

*Оматып ойга зар жылап ана отырам,
Көңілге мұнды, көзіме жасты толтыраи.
Жаныңыз ана жәннәтта болсын, әкешім,
Құраным осы сіздерге арнап оқыған.*

АНАШЫМА

*Ана жоқ деп кім айттар менде бұгін,
Мәңгі бірге өзіңмен кенже қызың.
Ақ жол тізеп тұрады аруагың,
Арқалап жүргенімде пендे жүгін.*

*Сағыныштың саргайған салып әнін,
Тірлікten мен де бір күн жасыгармын,
Мені күтіп жата тұр жұмағыңда,
Түбінде бір болады жолыгар күн.*

*Баяғыдай сонда ана мені құшип,
Жылайсың-ау қалған соң сағынысып,
...Отыраңыз ана мен бала болып,
Батызамынан бақыттың батын ішіп.*

*Асықпа ана жаным жетуім шын,
Жалғастырып өмір-өлім екі үшін,
Пенделікті пейілмен атқарайын,
Ада етіп парызымыды кету үшін...*

ЕШКІМГЕ ДЕ ҰҚСАМАЙМЫН

*Сіра да, мұқсалта атмас жанымды мұң,
Өзгешемін, қайтпайтын жасындымын.
Ертеңіме қараймын сенімменен,
Білемін өзгешетеу таңым бүгін...*

*Дара шабыт сыйлаган теңіз жырым,
Басқаларга ұқсамайды менің күнім.
Еіден өзге мен болам паркымды біл,
Сондықтан да өзгеше менің мұңым.*

*Кербезденіп бататын кешім бөтен,
Өмірді өзгеше етіп кешірмесем...
Мен барыма жаныма-ау сенбей-ақ қой,
Дөңгелек дүниенің төсінде сен.*

*Ешкімге де ұқсамай бөлек өстім,
Тағдырменен тайсалмай ерегестім.
Мен өзім бол қатамын өзгермеймін,
Біреудің көшірмесі мен емеспін!*

ӘКЕШІМ СЕНІ ІЗДЕП...

*Жүргегімнің ағырып сыйздағаны,
Мекендең қатған жандай құ даянаны.
Табиғатта тәрік етіп кеткен сіра,
Күн күлмейді жаій гана сыйзданады.*

*Сен кеткелі әкешиім таулар маган,
Назарын да бір сәтке аудармаган.
Өзіңе еріп басатын тастардағы,
Шегетіндей шеге бол айбар маган.*

*Дәл өзіңдей өмірде қормат қайдада?
Өзің жоқсың баяғы сол маңдарда.
Касқыр ұтып жарататын қара жондар,
Тұкситеді қабагын мен барғанда.*

*Даяниның ата кептің дарқандығын,
Болмайды қара қоста қатқан бүгін.
Маңдайыманан сен сүйген түған жерде,
Әкешиім, сені іздең шаршап жүргін...*

КӨКТЕМНІҢ КҮНІ СЕКІЛДІ

*Жаңыңмен жауап еркінді,
Сені ізден көңіл жетпінді.
Телефон согып тұрушы ең,
Қатт жібермей әр күнди.*

*«Игелік ісі кеш емес»,
Деуші едің жолдан sms.
Айтқанның бәрін жөн көріп,
Бастамауши едің бос егес.*

*Сезімнің ашып есігін
Көңілде тұрды есімің.
Әзілден бір сөз айтсаң да,
Сұрауши едің гой кешірім.*

*Деуші едің өтсе гасыр шын,
Мен үшін жалғыз асылсың.
Бәрін де қойып бұл күнде,
Хабарсыз жыны-жыныт жастырсың.*

*Қай жаққа бұрдың бетінді,
Ұмытып соңғы сертінді.
Күтімден тұрып қар жауган,
Көктемнің күні секілді.*

БІЛМЕЙ ҚАЛУ МІН ЕМЕС

*Багынбас басқа жүргегім,
Емес қой менің еркімде.
Сүйеттініңді де білемін,
Сезбей жүр соны дейсің бе?*

*Сүйгендігім үшін де,
Себепсіз сенімен ұрысам.
Бір құлық бар ішімде,
Сездірмеуге тырысам.*

*Жақса да сөзің жсаныма,
Қаламын жсіі өкпелеп.
Айтса екен деп тағы да,
Алысқа жсаным кетпе деп.*

*Жасырып солай қалаудын,
Саламын сені азапқа.
Емін де өзім табамын,
Шығарам өзім азатқа.*

*Біліп тұрып білмей қалу,
Қыздар үшін мін емес.
Сүйіп тұрып «сүймей қалу»,
Ал мен үшін кінә емес.*

КІНӘЛІ ЕМЕСПІЗ

*Жыл-жырт,
Құтазып жатғыз жатырмын,
Қашама таңды,
Осылай ояу атырдым.
Білмеймін бәрін,
Түсіне де алман бірақ та,
Хабарсыз болдың бір апта.
Сағынған сені бір таңым,
күнімен бірдей гасырдың.*

*Не үшін!?
Еш себепсіз жоғалдың?
Мен де үнсізбін,
Кінәлі болар оғап кім?
Хабарсыз жүрмін мен дағы
Тұмасын деп бөтен ой,
Мені ойлан жүрген шыгарсың?
Сағынған мен де болармын!*

*Хабарсызың,
Кінәламаймын бұл үшін,
Тіршілікте,
Ғұмырдың сен де құлышың.
Түсінемін ғой, сенің де
Қарбатас шыгар жұмысың?
Біттеген болар бір ісің...
Кінәлі емеспіз сол үшін.*

ӨКІНІШ

*Арманыммен тұрганда аттанғаты,
Жұлдыз сөне қоймажан аспанда алі.
Іздеп келіп сен сонда кідіріп ең,
Өз жсаныңа мені де ап қалғаты.*

*Амал не? Мен кетүге бекігенмін,
Әренгеге сөз бастадың кетіп өңің.
«Кетесің бе?...» дейсің де күрсінесің...
Мұңты көзбен мен саган тесілемін.*

Осылайша ...

*Армандаған аттанды құсың жырақ,
Дей алмасстан өзіңе түсін, бірақ,
Үнсіз гана қош айттым қол ұсынып,
Бара жатты менің де ішім жылап.*

*Жаныңнан кеттім солай жеңіл басын,
Жүргегіңді сездім де сениң гашық.
Сол сөзді сен айтуга үлгірмеген,
Айта алмадым, өкініш, өзім де ашып.*

*Ici қайды мұндаиды ақылдының?
Қайды кеткен білмедім батылдығыны.
«Сүйем» десем менімен кетер ме едің?
Біргемін деп біткение ақыргы үнім!*

*Кептесіш деп жатынған от жанарың,
Таба алмай өтініштің басқа аматын.
«Қалмайсың ба?...» дейсің гой кібіртікten,
Бұза алмадым ұяңдықтың тас қаматын.*

*Жүректе,
Сақтауды да осындаі өтінішиң,
Өзі тауып орнады бекінісін.
Болса дагы тірлікте талай опық,
Естен кептес бұл менің өкінішім!*

БЕКЕР КӨРГЕН ЕКЕНМИН

*Кайдан, қайдан?
Кайдан маган жолықтың,
Өзегінде өмір деген жорықтың.
Тұрагымды таптағандай торықтым,
Жанарыңда жасырын сыр соны ұқтым.*

*Неге, неге?
Неге сені көріппін,
Жанарымды сүріндірген көріктім.
Сезіміме сенімімді беріппін,
Қиятададым, қылтығыңа етіппім.*

*O, тәуба!
Таң қатамын, таңдарымда аұнаган,
Түс көремін дәл өзіңнен аұмаган.
Мені саған байлаған,
Тылсым күшке таңданам.*

*Бекер –бекер...
Бекер көрген екенмін,
Армандаумен енді өзіңді өтермін.
Кездеспеген өзіңмен,
Күндеріме өкіндім,
Адаспауга өзіңнен,
Өкіндім де бекіндім,
Айнатаіын көзіңнен,
Құлагердей кекілдім!!!*

КӨЛДІҢ ЕРКЕ ҚҰСЫНДАЙ...

*Ойландырган сәтінде оңаша мұң.
Қолыма кеп бақ құсым қона салдың.
Жаныңменен жібердің жасында тып,
Татайына батырып таңашаның.*

*Атырганда тірліктің нұрлы таңын,
Маган аштың көңілдің гүл құшагын.
Адастырма тәңірім енді бізді,
Сыңарыңдай өмірлік бірге үшамын.*

*Мұзын ертіп шыңдардың қырбақ басын,
Тұрақ қылдық махаббат гүл бақшасын.
Сен екеуміз шырқаган гашық әнді,
Гүл тербеліт қайыңдар тыңдан қалсын.*

*Көзін сүзіп қараса жүгілдызды аспан,
Қызғанды ма бұлактар сыйырласқан?
Айдынында өмірдің тербелеміз,
Көлдің ерке құсындаи құп жарасқан.*

ЕЛЕСІНДІ КҮЗЕТЕМ

*Жеткізбейтін адамға арман қапша,
Елесімен сезімнің арбағанша.
Жылдар бойы сағынып жыр жазбас ем,
Сүйгені жүргегімнің жаған болса.*

*Қият сүрген сезімнің құсты екенмін,
Есі кеткен гашықтың бірі екенмін.
Көңілімнің көгіндеге жағыз есім,
Дәлеліндей гашықтық шын екенін.*

*Армандағымен өткізіп неше жылды,
Ой тағамым түйінін шеше білді.
Бақытты едім сен мені есіңе атып,
Сезе атсаң саған гашық екенімді.*

*Елесіңді күзеттім есімдегі,
Тұлымды ұт, тұган жердің төсіндегі.
Өмір кетсе өзгертіп шешімімді,
Естен шықса есімің кешір мені..!*

*Күтіп жүргін көктем емес күз екен,
Көңіліңде жылтуы жоқ мұз екем.
Ұстапайтын сағымдардан құратған,
Ерке өмірде елесіңді күзетем.*

ӨКПЕЛЕМЕ

*Жатғыздықтың қынын сезіп күнде,
Қиятыңды торладым кезіктім де.
Қайдан біздер жолықтық түсінбедім,
Күйге тұстім алмайтын төзіп мұлде.*

*Қабыл болмай қалғауы тек тілегің,
Жатыр жылап білемін ет жүргегің.
Мен де сендей халдемін, өкпелеме...
Қайтеміз тағдыр солай деп білемін.*

*Таба алмай келемін бір аматын,
Дәл осылай тәңірден сұрамадым.
Жатыныңды жсаныңа серік етши,
Көрмейін ер жігіттің жылғаганын.*

*Азаматым,
Жанарыңды қайтесің шыққа матын,
Жігеріңді құм қылма жоққа натып.
Сені де алда бір бақыт тосып тұр-ғу,
Қайтесің бос сезімге ноқтатанып.*

МЕН КЕТЕМИН

*Жатғыздықпен жағаласып кетемін,
Ата жауы сияқтымын мен оның.*

*Жақындасам жақтырмайды білгемін,
Таба алмадым татұтықтың бір емін.*

*Және барам жақын тартып күлемін,
Ол тұрады: өзгертпестен реңін.*

*Мен тағы да мейірленіп күлемін,
Ол сайысқа дайындаиды білгегін.*

*Койши деймін, құтазытып қояды,
Кешірілмес күнәм бардай баяғы.*

*Осылайша отаса алмай кетемін,
Бұл мінезге енді қанша көнемін?*

*Қаталдықтың қаталдық қып төлемін,
Мен кетемін, одан ірге бөлемін.*

*Атыстаімын оған солай «хоши» деймін,
Мен де оны бұдан кейін кешпеймін.
Мен кетемін!*

«САГЫНДЫҚ БА?» ДЕЙСІҢ ФОЙ

«Сагындық ба?» дейсің гой сен де маган,
Жатынам, бар, жсаныма кетме маган.
Сагынышым сен емес, мендегі арман.
(Жастық дейтін сол анау етде қатған.)

Жүргегіме сол бір жсан орнат атған,
Киятымды сол етес торлап атған.
Енді әуре мен үшін болма қаргам,
Жолаушыдай боларсың жолда қатған.

Ғұмыр кешкен мен дагы жолаушымын,
Тұтқынымын сезімдей «тонаушының».
Кашқын болып сүрдекте жсол таба атмай,
Сорабымен кетемін сонау күннің.

Адасқандар қанишама біз секілді,
Айды жар, арты түпсіз құз секілді.
Болашаққа болжат гып не істеймін,
Киятым мен күн кеитім шын секілді.

...Осылай да, осылай сұраганың,
«Сагындық ба?» демеші, сұранамын.
Киятыммен қиянда кездесетін,
Менің де бар сагынатаң бір адамым.

ТОСАМЫН СЕНІ

*Тосамын сені тағатсыз күндер өтсе де,
Қыс өтіп тағай, жадырап көктем жестсе де.
Тосуга сені жазылған менің тағдырым,
Тәңірдің сыйы өзгерте де атлас ештеңе.*

*Тосамын сені келерсің өзің бір күні,
Сыйларсың ғұл гып қуаныш пенен күлкіні.
Көңілге түскен сансыз сызат бар ...
Сен келген күні жасамағар көңіл жыртығы.*

*Тосамын сені қыындық емес, ол да аса,
Бәрі жалған, шынайы сезім болмаса.
Тосу дегеннің өзі де өмір емес не...
Агарың шашым, жүзімді әжім торласа.*

*Тосамын сені өмірде мынау мәңгілік,
Сағынам сені атқанда жаңа таң күтіп,
Тұрақтылық – маҳаббаттагы формула,
Бұл мен үшін өзгермейтүгын заңдылық!*

ЕРКЕЛЕТ МЕНІ, ЖАН АҒА

*Шаршадым, тірліктен мынау шаршадым,
Өмірді қайтем көңілге қаяу салса мұң.
Еркелет мені, басынан сипап аяла,
Катаі өмірде мейірімді ғана аңсадым.*

*Көңілде қаяу жабырқаулымын бұз күнде,
Бәрі де жаған, өтірік менің күлкім де,
Еркелет мені, бағырыңа басып, жсан ага,
Жабырқаулы жанымды сезбей жүргсің бе?*

*Сагыныш бар кеудемді менің кернеген,
Көкірекімді кеміргіш құрттай кеүтеген.
Еркелет мені, мойныңа барып асыласам,
Бір сәтке болсын атысқа кетсін шер менен.*

*Үмітім атда, тәңірдің бар гой берері,
Өзіңе ага, еркелей бергім келеді.
Еркелет мені, қажеті қанша басқаның,
Мейірім ага, мейірім гой маган керегі.*

*Мейірімсіз тірлікте ешбір қызық жоқ,
Катаі өмірде қажыған менің күнім көп.
Еркелет ага, әкемнің көзі өзіңде,
Жан анаидай құшагың маган қызыұты от.*

ҮЛІҢГІРДІҢ БОЙЫНДА

*Жыл-жырт кештің санағына жетпініп,
Сыңғырымен Үліңгірдің серпіліп.
Екеуміз отырган сәт оңаша,
Бүкіл алем сыйлағандай кеңшілік.*

*Жұлдыз күтіп, қараганда ай таңдана,
Айттын сәтке қуәгердей ай ғана.
Үліңгірге телміреміз тең тұрып,
Тынық өзен жыл-жырт мынау айната.*

*Құлақ түрдік сыңғырына бұлактың.
Қияттымды құшағыңа құлаттым.
Жанарларға телміреміз тесіліп,
Отырамыз құрсауында сұрақтың.*

*Төбемізде молдір аспан пердесі,
Жеібіреген боз таңдардың жейдесі.
Разы едік мәңгі ұйықтап кетуге,
Сыр шертіскең екеуміз жерде осы.*

МАХАББАТҚА

*Көкірекіме көк бүршік жыр егілген,
Өлмейтұғын сезімімен, жүргегіммен.
Мәңгі өзінді қастерлеймін асытым,
Өзінді сүйіп өтемін білемін мен.*

*Tіршілікте тірлігімнің мәнісің,
Жарагансың маhabбаттың әні үшін.
Жүректерде сезімдер бар өлмейтін,
Біздер үшін маhabbat бар алі шын.*

*Сынбасын деп тіршіліктің тірегі,
Соғар бірге сезімдердің жүргегі.
«Гашықтың тілі – тілсіз тіл», гашығың,
Жан сырныңды жанарыңнан біледі.*

*Айырмасын тағдыр бізді сенімнен,
Бірге жүріп бақыт кешек өмірден,
Менің барлық қуанышым, шаттығым,
Ләззат атам сенің нұрты көзіңнен.*

*Сайрандаійық санаат кештің араіын,
Тірлігіңде жұлдызың боп жсанайын.
Тұла бойың тұғыры ма мереідің?
Сенсіз шаттық қайдан ізден табайын?*

*Жарым өзің – махаббатым, мәрмәрім,
Үміт жібін өмірге өзің жағадың.
Басқа бақыт керек емес, байтығың.
Тек өзіңмен бірге болу – арчаным!*

БЕЙМАЗА ТҮН

*Беймаза мынаң; беймаза мынаң бейуақ түн,
Жырына гашық, жырына құмар бейбақтың.
Атар таңдарда басамын қанша бөлдерді,
Білмеймін және кештерде қанша бөлді астым?*

*Беймаза түнде бөлгісіз сәүле жарығын,
Есіме салған сүрексіз сәттің сарығын.
Қасыма келген үміттің өшкін етесін,
Караңғы түнде қапыда қатмай таныдыым.*

*Көкіректі кернеп көңілдегі сан ұғым,
Өшірмек болған өткен күннің тағы ізін.
...Кайтерімді білмей қайрылтып едім соңыма,
Құлагыма жаңғырды сонда бағзы ун.*

*Даусы деймін жаңғырган маган бабамың,
Игерे біл дейді өмірдің өткен сабагын,
Жанарыңнан өшірме дейді жастынды,
Каратаяудай қажырты бол деп қарагым.*

*Тарихтың жаттап жартастағы аңызын,
Тауғарға еттім басымды иіп тағзым.
Беймаза түнде бөлгісіз осы етестер,
Жырыма сыйлан жатады ылғи азығын.*

КЕЛМЕСЕ ҚОЙСЫН

*Келмеді алі, келмесе қойсын, келмесе,
Шаршадым мен де күтүді қойдым ендеши.
Төзім дегенің түбі бар нәрсе емес не,
Жаратған мен де жан емеспін гой өзгеше.*

*Келмеді ме, келмесе қойсын, келмесе,
Аматым бар ма, сезімді төзім жеңбесе.
Перілерше келіп, періште болу мүмкін бе?
Тәңірім өзі жаратқан болса пендеше.*

*Келмеді бірақ, келмесе қойсын, келмесе,
Тілегім жатғыз киелі жатын сөнбесе.
Кезбе өмірде кері қайтар жайың бар,
Серт беріп несін сергелден болдың сен кеше?*

*Келмеді рас, келмесе қойсын, келмесе,
Адағ ар менен пәктігіне сезім сенбесе.
Тұрақсыз жандар тұратап қалар жатғанда,
Күту дегенниң өзі де бақыт ендеши.*

КҮРСІНБЕ ЖАНЫМ, КҮРСІНБЕ

Жаңып тұр міне,
Жаңып тұр міне қар мұнда.
Елесті іздең,
Біз басқан жерге бардың ба?
Сәтінде сонау;
Уақыт қатал атдаган.
Ақырып ғана,
Атұшы ең сонда қар маган.
Мен өзіңе,
Пәк қардай бақыт арнағам.
Ұтпадай қардан аұмадан,
Жаныңа жайсаң таң қатам.
Айнымас асыл сезіммен,
Айтұшы ең маган арнап ән.
Тұра деп біліп,
Тағамыңды таңдаған.
Сертінен айтқан таймадан,
Сезімшіл жансың сен деген.
Сезімге кімдер ермеген,
Амандық тілеп Атладан,
Сагынып жестсе салған ән.
Мен елестің бұл күнде,
Арманды таңға жағтаган.
Екеүмізді де атдаган,
Тағдырга мен де таң қатам.
Сагынып сен де жүрсің бе?
Көшінде өмір тарғатаң.
Күрсінбе жсаным, күрсінбе!
Тар бол жүрсе де бар ғатам.

БАЛА ЖІГІТ

*Қияттымды бір өзің жүрсің байлан,
Мен мұңайсам мұңайды, күрсінді аймақ.
Тек өзіңді көремін түсіміде ылғи,
Бала жігіт, әр таңда жүрсің бе ойлан.*

*Қол бұлғайсың жырақтан күтіп маган,
Қол созамын жетепейді тынып қатам.
Қияттымды қыттықтан мазамды алған,
Сағыныштан болармын жырып ұштаған.*

*Әр таңыма жетектеп барады үміт,
Тәтті ұйқымды ұрлаган бала жігіт.
Жыр жазумен атырсам мен таңымды,
Ұйықтамайтын шыгарсың атагызыт.*

КҮДІКПЕН НЕГЕ ҚАРАДЫМ¹

*Көз атдында қадаған қанжар жанарың,
Көңілімде түйілген қыран қабагың.
Әр сөзіңе күдікпен сонда қарашы ем,
Үнсіз кетүші ең жағансыз қатып татабың.*

*Білмеймін мен күдікпен неге қарадым,
Өзінді ессіз көптің бірі деп санаудым.
Ағызын тырнаң отырмын, енді бәрі етес
Бұл күнде «сагыныш» дейтін жараның.*

*Өзіме өзім өкінішпенен таңданам,
Қай сайтан еді сол сәтте мені арбаган.
Бақыттың құсы басыма келіп қонғапда,
Баянды өмірдің бағына неге бармагам.*

*Етесіңменен үмітті таңга жалғаган,
Құлазыған күндерім мынау оңбаган.
Сенемін деген бір ауыз гана сөзімді,
Айтып қатуга түсінде көрсем қамданам.*

*От сезімге тұра атар дейсің төтеп кім,
Елесіңді көріп есімді жиын сөйт еттім.
Жаңын жүрген арасында жайым бұл,
Сағыныш пенен өкініш деген екі оттың.*

*Білемін бәрін өзімде кіна екенін,
Сенемін бұл құндердің де өтерін.
Уақыт атты ақ жеңгем келіп жұбатар,
Сезімге еріп сергелдең болу не теңім.*

ШЫН СҮЙГЕНДЕР ҚОСЫЛМАЙДЫ

*Шерлімін деп шеріңді төге көрме,
Бекежандар жолыңды бөгегенде.
Өмірімен жалғаган наңік мұңын,
Жібек те гашық болған Төлегенге.*

*Ғаламат бар гашықта білемісің,
Ажырамас айқасқан білегі шын.
Құрбан етіп өзінің қызы гұмырын,
Құлат өлген арман қызы Тілек үшін.*

*Мойында мас тәңдік барын әлемде,
Гашықтыққа шындықтар бар дәлеңге.
Зұлым қолдың қанжарына қадатын,
Сатиха мен бірге өлген Сәмен де.*

*Ару мұсін болса дағы аяр кін,
Махаббатқа қашан дағы таяу мұң.
Нәлемт айтқан заманына зардана,
Тәгдышы бар Қозы Қөрпеш, Баянның.*

*Қашан дағы қатыгездің желі өктем,
Іздесең де тарихи деректен.
Іңкәрлықтың ұсында мастанын,
Қауышпаган Еңілік те Кебекпен.*

*Тиек болған гашық жайлты толғауға,
Іңкәр көңіл зарыгына тоған ба?
Естай ақын қартайғаниша қайратсыз,
Ету бір жыл гашық болған Корланга.*

*Болса дагы көңілі пәк жсаны ізгі,
Тәңіріне қаншама жсан табынды.
Тәкегіне айландырган тагы да,
Қалқа мен табыстырмай Мамырды.*

*Міне осылтай гашықтардың өмірі,
Мәңгілікке қартаймаган көңілі.
Өмірдегі ұлтылардың ішінде,
Деп білемін махаббатты ең ұлты.*

*Махаббатқа мастанам ба, сенем бе?
О, махаббат, жаса мәңгі, сен өлме.
Гашық жайлты мойындаймын жыр жазып,
Шын гашықтар қосылмайды дегенге.*

ОРТАСЫНДА ҚОС АҒАМНЫҢ

(тыс)

*Білем қазір осалмын, аласамын,
Биігіне заңгардың таласамын.
Еріп жүріп сағымның жетегінде,
Түс көріппін түнінде қараашаның...*

*Зәүлім сарай ішінде төбесі аспан,
Жарығындаі жұлдыздың жерге шашқан.
Бар хатықты ұйытып ұтпа жырга,
Екі ақын жүр етіне даңқы дастан.*

*Тәтті жырга құндақтаып құлақтары,
Киял құсын мінгендей бірақ бәрі.
Өлең дейтін ұлы бір қарияның,
Егіз ұлы Ерлан мен Мұратханы.*

*Тілін өткір аямай кезең өлең,
Жыр түлкісін асырмай кезеңінен.
Жыр оқыды екі ақын осы кеште,
Қасқайып хатық алдында кезегімен.*

*Мен де отырмын көп елдің арасында,
Дәрменім жоқ қиялдан ары асуга.
Таныды ма шақырды қастарына,
Шыға бердім шаттанып аласұра.*

*Дейді ағатар аңғартып білсемінін:
«Нагыз қыран құтқармас ілетінін».
Ортасында осылай екі ағамның,
Мен де өзімше жігермен жыр оқыдым.*

*Елге өздерін өлеңмен таныстыруды,
Ел көгінде екі жүгілдіз жсанып тұрды.
Көп тұрдық қоштаса алмай кеш соңында,
Кия алмай біз хатықты, хатық бізді.*

*Ұмытқандай бар тіртік қасіретін,
Тұлғатармен танысып заты бөтен.
Кимай тұрып қинаатып ояныппын,
Түс көріп өз бөлменде жатыр екем.*

КӨРШІ БАЛА

*Шын бақытын тірлігім таба атар ма?
Сабылысқан сан ой бар санағарда.
Маган қатты ұнайтын бірақ сонда,
Көрші аұтада тұратын қара баға.*

*Бір барғалбайз бірінші сыныпқа да,
Сәби қият ол сәтті тұнық қана.
Мектептен бірге қайтып келетінбіз,
Қос ана қарсы ататын күлтіп қана.*

*Екеуміз де ерекше тентек едік,
Кенжесі бол екі үйдің еркегедік.
Арманымыз тым шексіз қиыр атып,
Аспандагы айды атып берсе дедік.*

*Көңілде кір болмайтын санада шық,
Ойнайтын ек ақсүйек ата қашып.
Жыл артынан жыл өтіп осылтайша,
Сырлас болып өскен ек аратасып.*

*Мен бой жетіп, бұл күнде сен ер жеттің,
Сері гүлін сезімнің сенен күттім.
Аұлақ кетіп баталық базарынан,
Есім кете сен жаққа елеңдептін.*

*Тағысқандай бұл күнде тозім еркін,
Кезім бұл ұйқым қашым коз ілеңтін.
Көриші аұтада тұрса да үйлеріміз,
Көңіліме тым атыс сезілетең.*

*Сата көрме жүрекке қойиши жара,
Сенің дагы тілегің сол шығар, ә.
Өмірге де көриші болып еркелейік,
Кияттымды торлаған көриші баға!*

СОЛ БІР ЕЛЕС

*Сол бір етес, сол бір сезім өштеген,
Кетем осы өмір атты қөште мен.
Көңілімде сениң гана мұсінің,
Сениң жыртап, сениң гана ескерем.*

*Қинаитын да, қимайтын да жанымды,
Сол бір етес құалаймын сағымды.
Кештерменен қоштасып ат тағы да,
Сол етеспен қарсы атамын таңымды.*

*Басқа тірлік бәрі-бәрі құрысын,
Содан басқа жоқ-ау, сірә, жұмысымы.
Сол жайында қуанышым, мұным да,
Кеңіп кейде тарылса да тынысым.*

*Мұрса да жоқ басқатарды жоқтайтын,
Түрі де жоқ онсыз тағы тоқтайтын.
Сол бір етес, сол бір бейне болмаса,
Секілді гой жүргегімде соқпайтын...*

БАҚЫТ ДЕГЕН, СІРӘ, НЕ...

*Бақыттың дейді біреуді,
Ат менде бақыт болған ба?
Келемін ылғы қиялмен,
Сенемін дағы болжасамға.*

*Білмеймін бақыт, сірә, не...
Жеткізбей жүрген арман ба?
Іздеймін, күдер үзбеймін,
Жатықпай мынау жатғанда.*

*Елес не еken ол дағы,
Сағымдардан жаратған.
Сәүлесін көрсем болғаны,
Бақыттың таңын агарған.*

*Нагыз бақыт білмеймін,
Біле алмаймын сірә да.
Ол жайлы менің білерім,
Шанақты гана сұрама.*

ҚАЗАҚТЫҢ ҚЫЗЫМЫН

Ұттым жайлар ойлар кешем ояу тұн,
Ұшқыр қият қагар шыңға қанатын.
Әз халқымның қасиетін қастерлең,
Сақтап келген бұзбай өтсем ар атын.

Сайрандаган сан гасырлық санатың,
Талмаса екен талпыныстан қанатың.
Ары, жсаны, қаны таза қазаққа,
Жер мен көктің сыйлаған ба жәннәтін.

Тұгыр қылтып тағұдың берген биігін,
Ақша бұлттен теңесіп тұр иығың.
Алтынменен сырлас болып жұлтығың,
Таңдаіына тарту еткен тұннығын.

Дәл осындаі ұрпағы мен ұлтының,
Жұлгесімін тағсытмайтын жырының.
Он бойыма даянман қасиет женинаган,
Карапайым қазақтың бір қызымын.

ӨЛЕҢ ҚҰШЫП ӨТЕЙІН...

*Өлең құшиып өтейін өмірден мен,
Сонда өмірде көсіліп көңілденем.
Сан майдан сапарында сайыстардан,
Сарбаздайын қайтайын жеңілмеген.*

*Өлең десе жетпініп жеңілденем,
Поэзияга құштармын сезім менен.
Өлең сүйген ақынның ғұмырын бер,
Екі етде өлеңнен бөлінбекен.*

*Теңетейін жырыммен тәңімменен,
Теңесейін өлеңмен тәңізбенен.
Онсыз тірлік жоқ маган жырсыз өмір,
Дүгел баста өзіңмен егіз денем.*

*Мен өмірден жатын жыр сені іздегем,
Ақын ба, шіркін өлең дегізбекен.
Тілерім тірлігінде жатыз бақыт,
Өлең құшиып өтейін өмірден мен.*

БЕЙТАНЫС БІР ЖІГІТТІҢ

(Ең соңғы рет)

*Гашық болдым қанишама жыл шын сүйдім,
Өзіңменен откізуғе ғұмырымыды құтшаңдыым.
Бәрі өтті, бәрі басқа жолтыныз да екеу боп,
Осылайша өзгерерін кім ойлаған шіркіннің.*

*Кызығы да, бақыты да басқа болды бүгіннің,
Маган деген сезіміңен біржолата түңілдім.
Бекер гана ардақтаптын өкінішті-ақ, мен сені,
Не айтамын..., бейтаныс бір бейне үшін жүгірдің.*

*Бұйыраудай бүтіндің басқа жаңнан бақ саған,
Құтиясын жасылмың түсінбейсің сақтаған.
Мен жайында ойланба, ойга да алма сен енді,
Жырларымды мен ұмытам озің жайлыштаған.*

*Ең соңғы рет Атладан саған бақыт сұрадым,
Ең соңғы рет ойландыым, ең соңғы рет сынадыым.
Өз бақытым басқамен, мен де кеттім осылай,
Бейтаныс бір жігіттің құшагына құладым...*

АДАМДАР-АЙ, ӘТТЕҢ

*Күндермен күнде ерекесін жүрмін,
Түндермен жаіссыз төбөгесін жүрмін.*

*Тазарта алмай көңілді кіргізген,
Өткөріп келем өмірді кімдермен.*

*Аранда пішикін арына сенген,
Бейбастақ өскен арсыздар жеңген.*

*Түсінбеймін осы тірлігімде мен,
Өткізіп жүрмін күнді кімдермен.*

*Танысам кіммен... таңдарда тағы,
Жайсыздық жайлтар жанга батады.*

*Үміт арта алмаймын сеніп ертеңге,
Не болып жатыр менің өлкемде?*

*Бетіме әрқашан өтірік күлген,
Кездесем екі беткей кештерде кіммен?*

*Койши әйтіеүір, адамдар – ай, әттең,
Тең болып кеткен жақының жатпен.*

*Құлыш болып келіп құлдық ұрайын,
Адастыра көрмө бізді құдайым.*

ЖАНЫМ МЕНИҢ

Жаным менің,
Жанымдасың әрқашан,
Көре атамын аңсасам,
Жарастай ма осындаидә ән салсам.

Жаным менің,
Бақытым деп білемін,
Соғады ылғи өзің деген жүрегім,
Өзің барсың уайымсыз жүремін.

Жаным менің,
Махаббатым, гашығым,
Өмірімді қастерлеғен асылым,
Өзіңменен шабыттандым, тасыдым.

МҰҢ САЛМАШЫ

*Мұң сала көрме сен менің жүрегіме,
Тының көңілсіз тірлікте жүремін бе.
Өзің жоқсың жсанылды жадыратар,
Жылайын ба, білмеймін күтейін бе?*

*Мұң салмаши сен менің өзегіме,
Өркештенген өмірдің өзенінде.
Басқа қайғым жетеді, басқа мұңым,
Білмеймін енді мұңға төземін бе...*

*Мұң салмаши сен мынаң қабагыма,
Жас моншагы кептесін тамагына.
Сен менің аспандагы жүгіндызымың,
Мені сен шолтаныңа санаңың ба?*

*Өтінерім өмірімде тек мұң салмаши,
Тірлік деген осы еken күнде алдаши.
Мұң моншагын көрсетпей жсанарынан,
Сордың жасын сүрте біл бір таң тамашы.*

МЕНИҢ ЖЫРЫМ

*Менің жырым,
Тұындаған жағалынынан гашықтың,
Қауышуға сол бір жсанға асықтым.
Бір көруге келгенінде кейде мен,
Бірақ, бірақ атдында оның жасасықтын.*

*Менің жырым,
Іңкәр болған жүргегіне біреудің,
Не қиятга батамын жетегінде бір ойдың.
Басымды шілтіпшаппен күлемін,
Келмейді оған шыр түкіріп шіренгім.*

*Менің жырым,
Сызылмаған суреті гой сол жаннның,
Мен сен жайлты қаншама күн ойланым.
Қажеті жоқ, жырды сүйсек болғаны,
Алтын-күміс, биік мансап олжасаңның.*

ТҮСІНҮІҢ МҮМКІН БЕ

Кім түсінген?

Мендегі арман-мұратты,

Кім шешеді көңілдегі күңгірт сұрақты.

Сырт көздерге ойсыз-мұңсыз жүретін,

Көрінемін ойтамыз жаси сияқты.

Жүргегім орт, тұлғасы аман бойының,

Астары бар астаң-кестең ойының,

Ессіздердің көзін жұмып сілтеген,

Аман келем,

Арбауынан атып-қашпа соїылдың,

Ашқың келсе көкіректің кенішін,

Тас қамауды атғанмен тең сен үшін,

Ешкімге де шаққызыбаймын есігін,

Оны қорғау, оны сақтау – борышым.

Мен солаймын, түсінүің мүмкін бе?

Арамзаның айласы асқан бұл күнде.

Адаат тірлік арнасымен тогысып,

Түсінісу...оңай болмас кім-кінгे...

НАҒЫЗ ҚАЗАҚ

*Шырқын бұзып қияттым марғау түннің,
Арман таға асықтым алмай тыным.
Ұлы жыр – өлеңнің өлемейтін құаты мен,
Мұңын шертсем аянбай бар халқымның.*

*Атқарар ақын халық қызметін,
Маздатып тіршіліктің қызыл отын.
Қазақпаз гой қара өлең қанға сіңген,
Түсінер өлең сөздің құдырыетін.*

*Табынамын қара өлең піріме тым,
Жырсыз туган қазақтың тілі жетім.
Тілден наиза сұырып, жырдан қылыш,
Жықпастан ардың тұын жүгіретін.*

*Күмбірлі күй, сазды әнге етепдеген,
Саусагынан күй төгіп бебеүтеген.
Ежелден-ақ қазақты қазақ демей,
Нагыз қазақ - домбыра, өлең деген.*

ДОСЫМА

Білгемін досым жайыңың қатай екенін,
Көңілді жүргін, мұңаю деген не теңің.
Сендергі наңік сезімге селкеу түсті ме...
Жырақтау жүріп көңіліндегі сеперің.

Шыда, білесің бұл күндердің де өтерін,
Касыңнан ұзап мен ертең тағы кетемін.
Ақ тілегім сендермен бірге құрбының-ду;
Жаныңың әр кез жақсы хабарын күтемін.

Тағдырдың оқыс таяғы тисе сілтеген,
Көзімінің жасын мұндаиды мен де іркер ем.
Ашылтар сәттің болары айғақ емес пе,
Ойлаши өзің, күнді бұлт қанша бүркеген?

Өмір деген аған бұлт іспетті емес пе,
Сенемін саған шыгарсың жеңіп егесте.
Сабырдың түбі сары аттын дейді досының-ду;
Сабырлысың, жеңіп ете көрме жеңіл ессе.

СОЛАР БАҚЫТТЫ

*Жұлдызына төлмірін көк аспанның,
Болашаққа болжаттың да ашпадым.
Тұспа-тұс тұратын екі жетекшінан,
Қаншалық атыс оны санаспадым.*

*Ешбір жанды болса да елемеген,
Сезім жаңбыр мұндаидар сабетеген.
Екі гашық тұратын тұн болғанда,
Күнделікті сырласып терезеден.*

*Әңгіме гып айтатын әлденені,
Қиянға ұшқан қиялты сай келеді.
Кеңде үнсіз қататын ол да мәлім,
Жапылды ұғып жанардан ал дегені.*

*Коңілдері сондайда жай табатын,
Екеуара бір сөзді айтта алатын.
Айлы түннің астында сырын ашқан,
Соларды бақытты деп айтам айқын.*

ҚҮТЕМІН СЕНІ ОСЫНДА

*Құл болып жүріп тұрмысқа,
Тірлігің де отер тым қысқа.
Осындаи келте ғұмырда,
Кездесу саған қылмыс на?*

*Менсіз өмірде сірә да,
Жаныңың сырын ұга ма.
Жанымыңың жайып пәктігін,
Сырласу сенімен кінә ма?*

*Бойымда барда бір ағын,
Естімес еш етді құлағым.
Барібір үәдем беретін,
Кездесіп сенімен тұрамын.*

*Таусылмас өмір гашық ән,
Күнде көрүге асығам.
Күттірмей келсең тағы да,
Мойныңа сенің асылаң.*

*Сағынсаң сен ізде тосылма,
Кіршіксіз өмір болсын ба.
Именбей етден тағы да,
Күтемін сені осында...*

МАҒАН МАЗА БЕРМЕЙ

*Айдың аттақ сәүлесінің астында,
Сені ойтаумен беріледі бас мұңға,
Мені ізден құтпіл қалған шығар деп,
Сыртқа үңілдім тереземді аштым да.*

*Сезімім шын атдағайды сезесің,
Бағындырып баянсыз тірлік белесін.
Жет тербекен жапырақтар ыргатса,
Көз атдында көлбендеиді етесің.*

*Астандагы айға тағы қарадымы,
Тағат таптай сезімге еріп барамын.
Ер мүсінің жарасының тұлғаң мен,
Маган маза бермей қойды-ау қарагым.*

БАҚИДА ДА СҮЙЕМ МЕН

*Ант етем махаббат, ар алдында,
Сүйгеніме тым шексіз гатам күә.
Базары да бақыттың сен бар жерде,
Сенсіз мұлде шоқтанып жсана алдын ба?*

*Сағым дата өсірген етік қызыбын,
Сағыныша отырмын беріп тізгін.
Жыл аңнатып арада жолықсам да,
Сезімінен таймадуга сеніп тұрмын.*

*Кербез таңда ерке өскен кекілді ем,
Желмен бірге жағаласып жетілгем.
Тау сияқты тұрақтымын білесің,
Сені сүйем еш нәрсеге өкінбен.*

*Арлы қызыбын таңда тұып нұр емген,
Адағ ардың пәктігіне сүйенгем.
Сені аңсағымен тоқтаса да тынысым,
Бақида да тек өзіңді сүйем мен.*

СЕН ЕДІҢ ҰМЫТТЫРҒАН

*Жанынан қайғы, көзінен жасым кептеген,
Қатыгез тағдыр кеүдемнен талай тенкен ең.
Ұмыттырып осы өмірдің салған жарасын,
Самағ болып есіп, жсанымды менің өткен ең.*

*Сенбедім, таңдарының барына алда арайты,
Күнім де менің күдікті көзбен қарайды.
Бәрін де жойған жсаныңың жайсаң шуагы,
Сендергі жылғы тамырымда менің тараиды.*

*Жүргегімде сағыныш бар тұнып тұрган,
Арыла алмай жүр едім тұнық мұғнан,
Койши, әйтегір тірліктиң талай тәлкегі,
Осының бәрін сен едің ұмыттырған.*

МЕНИҚ ТУҒАН АУЫЛЫМ

*Кокебұлакта көк майсага аұнадыым,
Мөлдір бұлак гүл көмкерген аұмасын.
Жондарында қасқыр ұтып жататын,
Тамаша бір симфония таудагы үн.*

*Көк шатғында бағатықпен ойнадыым.
Сол елесті көңілімнен жоймадыым,
Анау бейде жолақтанған жолдарың,
Маган ыстық төбешік пен жондарың.*

*Көз алдында көк пұлісті бейдерің,
Барі шаттық көре алмайсың еіден мұңт.
Құзарыңнан құлап түскен күміс бұлак,
Сыңғыр-сыңғыр сыңғырындай теңгегенің.*

*Көкебұлак – осы менің ауылым,
Бектерінде асқар Аттай тауының.
Кара бұлты түйдектеліп құятын,
Сағындыым-ау сіркіреген жасуынын.*

МЫНАУ АППАҚ ДҮНИЕ

*Мынау аппақ дүние мәңгі жарық,
Мәңгі жарық өтсе де сан жыл ағып.
Нұрын сыйлан табиғат алабына,
Бара жатты соңында жалғыз ағып.*

*Мынау аппақ дүние мәңгі жарық,
Мәңгі жарық бір жүлдөз қатды жсанып.
Өшпейтұғын өмірде елес қатды,
Шолтанындаі тірліктің таңғы жарық.*

*Мынау аппақ дүние мәңгі жарық,
Мәңгі жарық бір сәулө таңғалартық.
Айдынында тербеткен түн сұлуды,
Шуағындаі шүлгениң таңғы мамық.*

*Мынау аппақ дүние мәңгі жарық,
Мәңгі жарық жүректе қатды нағып,
Жарық болып мәңгіге жалғаса бер,
Бір тәтті жыыр жүректен жаздыратық.*

КЕШЕ КІМ ЕДІМ

*Есіңе ашы мен кеше күн кім едім?
Армандар мен көп еді гой тілегім.
Ешкілнің де қолы оңай жетпейтін,
Арда Аттайдың шыңындағы гүлі едім.*

*Ұшыттың ба? Қандай едім өткенде,
Өр едім гой, баса атмайтын еш пенде.
Тағдырым мен тайталасып тағмадым,
Тар соқпақты, татай күндер кешкенде.*

*Білесің бе, асқақ едім, өр едім,
Өмірге де өші кеткен бөрі едім.
Ішиңдегі өкінішті қалай жеңемін,
Өткенде ойлан өртепеді өзегім.*

*Енді білем кешегі күн болмайды,
Естелік болып есте қалар ол жайлышы.
Кеше мен кім едім?.. тағудай өр едім.
Өртігімді тарих мәңгі толгайды.*

ЕКЕУ

*Сен айтшы ең екеулердің аңызын,
Етүші еді маҳаббатқа тағзыым.
Егіз санға құмарлығың соңаштық,
Деп бастағын бірге соқсын тамырым.
... Қол да екеу, көз жанары ол да екеу,
Дегендерді санаға да сіңірдің,
Егіз ғұмыр кешіү үшін жүгірдің.
Амат қанша арамызга жік түсті,
Ақымақ-ау, бәрін өзің бүгіндірдің.
... Екеу және құлақ та,
Жүрек жалғыз бірақ та,
Бұл сөздерді түсіндірдің сен маган.
Ал бүгінде өзің болдың оңбаган.
Екеу жайлы «ертеғіңді» ұмытым,
Деп отырсың екеу деген болмаган.
Иә, иә, ақиқаты осында,
Тыны таяздағ ойланғансың басында.
Екеу деген қасиетті ұғым ол,
Багалаганга бар,
Бағы тайғанға жоқ расында.
Мәңгі серік сертінен таймаган,
Бір ағызды жігіттердің қасында.*

САҒЫН МЕНІ

*Сағын мені жігіттік жігеріңмен,
Самағ есіп сүйеді гүл өңімнен.
Шексіз-шетсіз пейілтіммен өзіңе,
Орын бердім аяулы жүргегімнен.*

*Сағын мені, азаматтық арыңменен,
Сөзіңді сағынашын жсаным деген.
Өзіңе серт етемін сері жігіт,
Бойдагы ұятыммен, арымменен.*

*Сағын мені, жсаным деп сағын мені,
Сенен басқа кім ұгар хатынды енді.
Мен үшін енді өмірде өзің гана,
Серігім от құшақты, жасалын демі.*

*Сағын мені, ер тұлға мұсініңмен,
Күтемін әр таңымда осыны мен.
Көктемнің гүлденгенде нұр бесігі,
Косағың бол өмірлік қосылтып ем.*

СҮЙДІҚ МЕҢІ

*Сүйдіқ мені сезіміңмен тым шексіз,
Пейіліңмен пендегіктен кішикісіз.
Мені шексіз сүйгендігің үшін де,
Кызмет етем журегіммен мұлтіксіз.*

*Еш күдіксіз құшағыңа құладым,
Тұла бойда құдіретті бір ағын.
Бақытымнан айырма деп тәңірден,
Тілек тілеп, ағыл-тегіл жыладым.*

*Сүйдіқ мені барлық жігер күшиңмен,
Адалдығың айқындағып ісіңмен.
Жанарымнан тусінесің ойымды,
Алғысымды айтып келем ішімнен.*

БАҚЫТТЫМЫН

*Жаным, мен бақыттымын, сезесің дe?
Маган бақыт сыйлаган елесің дe.
Жетегімді байладым жетеді-ғұрден,
Сағыныштың сарғайған жебесіне.*

*Бақыттымын кездескен кез есімде,
Жастықтың жасын атқан белесінде.
Торғын беғде тогысқан жүргегіміз,
Жұтдыздан айдар таққан төбесіне.*

*Шұагына бөлөген арайлы ақ таң,
Бақытымды қызғандым бар аймақтан.
Жүргегімде жүгірген атақайлан,
Тар кеудемде тағатсыз талай тәтті ән.*

*Тұра бойда тогысты үркіп ағын,
Жұбымызбен қарсы атдық күн шұагын.
Содан бері келеміз егіз күлтіп
Бақыт жайлы айтамыз сыңсып әнін.*

ТАГАТСЫЗ ЖАН ЕМЕСПІН

*Тағатсыз жан емеспін,
Тағдыры тағ қармаган.
Елесіңмен кеңестім,
Арманым болып арбаган.*

*Мейлі дедім ішімнен,
Түсінбесе кетпей ме.
Бір жан болса түсінген,
Сол да маған жетпей ме?*

*Қалай ойла өз еркің...
Мен жайында жағымсыз.
Құр азапқа төзер кім?
Кете берем тағы үнсіз.*

*Жағынбаймын бірақ та,
Аяғыңа бас ұрып.
Десең дагы сыр айтпа,
Ұнатам қайтем жасасырып.*

*Тағатсыз жан емеспін,
Тағдырын тасқа согатын.
Өкініп опық жемеспін,
Келтірер тәңір оратын.*

ТҮСІНЕМІН

(Ақын досыма)

*Түсінемін жасыңың күйзелгенін,
Тәтті орнына тағдырдың тұз бергенін.
Көңіліңнің көк майса көктеміне,
Қызығы аз, қытымыр күз келгенін.*

*Түсінемін жасыңың ауырганын,
Тағдырыңа тағқыметтаңылғанын.
Жұдырықтай жұп-жұмыр жүргегіңе,
Өмірден өшпес жара салынғанын.*

*Көріп жүрмін көңілдің қаяулығын,
Өтіп кетер қайтесің санаулы күн.
Әлі-ақ алдан күтімдең күн шығады,
Қараңғысы сейілтіп таң алдының.*

*Бәрін мен түсінемін, көне білгін,
Білесің өтмейтінін өлеңіңнің.
Өршил едің өзің де ор мінезді,
Сен де түсін өтірме өнеріңді...*

ҚЫЗДАРҒА

Жарығына айналған жарты алемнің,
Бақытына бағанған байтақ етдің.
Тамсандырар талайды тәтті бір жыр,
Қыздар жайлы көтеді айта бергім.

Айта берем құрбылар таусылмас ән,
Жаз көңілік жайларлы жарқылдасан.
Жаны нәзік, ары таза асылдарын,
Ардақтамай өткен-ді халқым қашан?

Жарық күнмен алемде теңдес ұғым,
Арқалаган сұырлау пенде жүргін.
Құттықтап құаныштан мерекесін,
Сылтагандай табиғат жер де гүлін.

Жаны нәзік тілейтінім құрбылар,
Барлық ақын мәңгі бізді жыр қылар.
Ана деген ардақты есім бұйырсын,
Көкіректі бағдай сезім ұргылар.

КҮНШІЛГЕ

*Сөйлейсің білерменсіп, талімсініп,
Аңгармайсың жүргенін сағың сынып.
Жогары ұстап сөйлеме оз басыңды,
Озгандарды қызганып, жсаның шығып.*

*Жеткізедей жінігесің өр мінезің,
Жиган бойға заһарты сөз білериң.
Жығылтып та күлесің қисайғанга,
Ар жағыңды жүргегім сезді менің.*

*Арыла алмай ойдағы масқарадан,
Мықтымын деп өзіңді басқатардан.
Жүргенің де жыландаі жылғатарда,
Қыран сынды бар білсең басқа да адам.*

*Ойлан, білсең тірліктен өтеріңді,
Ерте бастан жиган дұрыс етегіңді,
Ойланыз, таяз анаң ақылтыңмен,
Ойлай біл қанша жерге жетеріңді.*

КӨҢІЛІН КІМНІҚ ТАБАМЫН

*Көңілін кімніқ табамын,
Кабагын кімніқ бағамын.
Орындал күн кешу ме?
Әркімдердің тағабын.
Мейлі болсын өкпесі,
Дұрыс емес көпке осы.
Кінәсі жоқ біреуге,
Өкпегейді өкпеші.
Оған бола,
Теріңді босқа төкпеші.
Жағу қыын,
Барлығына адамның.
Бәрі бірдей,
Емесі хақ галамның.
Қайсысы дұрыс?
Тезіне сал санаңның.
Көңілін кімніқ табамын,
Кімдерге қатай жағамын.
Жағу үшін келгем жоқ,
Жағымсудан адамын.
Тауып атсын,
Жағымситын адамын.*

РЕНЖІТІП АЛДЫМ БА

*Адат жарық мен едім сеніп өтер,
Көңіл сыйса көрпенің ені жетер.
Ашу үсті шайтанның арбауында,
Ренжітіп алдыым ба, сені бекер.*

*Пендеріміз гой қателіктер жетерлік,
Жұргеннен соң жердің бетін мекен гып.
Кей кездері өзінді асқақ санаймын,
Анам мені өсірген соң сетер гып.*

*Аиғынды ақылтына әкеідім,
Кешілтігін тауып алдыым қатемнің.
Кешіре сал кербезденіп кетемін,
Еркегеткен елігі едім әкемнің...*

*Еркесі едім әпкемнің, ағамның,
Кенже қалған кетігі бар санамның.
Бәрі мені жұлдызына балайтын,
Содан шыгар артықтауы бағамның.*

Тәкаппарлау мінезім бар білемін,
Бірақ адат, ақпейілмін жүргегім.
Асылдарым артық көріп өсірген,
Алыстамас адатдықтың құлты едім.

*Ашыым бар шай орамат кепкенишіе,
Шатқаймай басың жерге жеткенишіе.
Достасайық, ренжіме жарай ма?...
Аз ғұмырда араздасып өткенишіе.*

УЛАНДЫҢ

*Қабагыма қарай сап тұрған жүдеп,
Айтады Мұқан жырына «уландың» деп.
Кара өлеңнің атпасын қасиеті,
Тұла бойда тағатсыз тұлап жүрек.*

*Өтінем, маган олай айта көрмө,
Ұят болар бабаи мен байтақ етге.
Батызам жырдың балын берген жаны,
Ұялмай у берді деп айта көрмө.*

*Бере алмасақ ақынның бағасын біз,
Сарай жыр, санаатын санасы құз.
Шоқтығы биік тұрған басқатардан,
Мен үшін ақындардың агасы сіз.*

*Берейік қырандардың шын бағасын,
Өзі айтып кеткен ақын мұң-натасын.
Сол сөзіңді қайтарып ат өкінесің,
Ақынның киесі атып жынданасың.*

СЕРІ МҰҢ

*Серік болып сезіміме ерке мұң,
Айға қарап ару мұңын шертемін.
Тұндер солай тербетеді бесігін,
Өзегімді қаншама рет өртедім.*

*Қатай сені кешіре атам сері мұң?
Менің жағыз сәттердегі серігім.
Жұтдызды түн құшагында мастанып,
Киятында маҳаббат деп ерідім.*

*Жетпіндіріп тастаңдарышы мені бір,
Адал досым ерке мұң мен сері жыр.
Нәзіктікпен өлшенетін өмірім,
Менің жсаным қылдан нәзік соны біл.*

КҮЗ БЕ МЫНАУ

*Әке-ау, бұз күз бе әлде көктем бе еді?
Аұмайды жылтымықтан көктемдегі.
Күз болса қыс келмей ме қырағатып,
Ақсақалды атамыз сексендегі.*

*Қайтпаган жылты жаққа құстар әлі,
Бір түрлі екен қараша да ұшпаганы.
Неше күз, талай қыстар жылты болған,
Енбір құс біздің жақты қыстамады.*

*Аңгара атмай алды да қыс тұрғанын,
Ойланай-ақ келеміз қыстың қамын.
Откен жылты өңменіңнен откізіп,
Ұмытқан ба ... боранның ысқырганын.*

*Жақсы көрер жсанымыз сұлутықты,
Жаздан кейін көктем келмес ұғынықты.
Күз бе мынау, күз бе мынау керемет қой,
Көктемдегі сақтаң қатған жылтылықты.*

АЗАПТАНУ

*Сезбейсің, әттең, менің хатімді,
Жегідей жеп журмін өзім жсанымды.
Саған сендім, ақтамадың үмітті,
Жолыңа сап бәйек болған барымды.*

*Адалдықпен атга қойып арыңды,
Багаласаң жетпеді ме бағыңды.
Әттең, әттең, аяладың өзгердің,
Жаным менің өткен күнді сагынды.*

*Қарамадың жанарыма үңіле,
Жара салдың жүрегімнің түбіне.
Өміріме үмітпенен ұмтылам,
Тіртігіңнен тұрсаң дағы түңіле.
Өліммен де мың тілдесем күніне.*

*Қайтем енді жарагандым расында,
Көріп тұрсың көзімдегі жасымды.
Неге сонша бағаламай басымды,
Аяламай қолың жеттес асылды.
Кімге айтамын, кімнен атам ашууды?*

*Мені азапқа саласың ба шынымен?
Жұрттан қания жасырамын мұны мен?!*

КӨКТЕМ ҚЫЗ

*Көктем қызың күлімдесе жайраң қағып,
Табиғат тамсанады таңдаң қағып.*

*Аспанда көтергендей ай қабагын,
Дейді жер сұлттыққа таңғатамын.*

*Сұлуга сыйга тартса құстар әнін,
Тіршіліктен тыныстып күш табамын.*

*Жанай келіп жасына жыныш құліп,
Көктем қызыңға сөз салса жылымық жігіт.*

*Көктемім көркі бөлек бүйірги қызы,
Төмен қарап үн-түнсіз жынышыңыз.*

*Жанарынан сұлудың сырын біліп,
Осылайша қыдырып қырын жүріп.*

*Ойыңды оқып есті жігіт қылышыңынан,
Кепнестей байланады бұрышыңынан.*

*Осылайша бастаңып жаңаша өмір,
Табиғатқа сый берген тамаша бір.*

АЛТЫН АЛТАЙ - ТҰҒЫРЫМ

*Ата-бабам, тұған жер сүйем сені,
Таңдайыма татыған жыр емшегі.
Шыңыңда шыңдаған төзімдерім,
Көкірекімде көп арман тұр еңсегі.*

*Тұғырым алтын Алтай түлегіңмін,
Мәні өзіңде сәні мен бұл өмірдің.
Жатагасады суларың жсанымменен,
Қанындаі тұлап аққан жүргегімнің.*

*Көктеген көкейімнен жыр өркені,
Арқау қылаты өлеңіме ұлы өлкені.
Кетсем де қара жерден гайып болып,
Тұрақ қылаты онда да білем сені.*

*Дәл өзіңді қадірлемей өтсем мен,
Жанышы менің жүргегімді өкішеңмен.
Адал халқының, әз жұрттың бар өзіңде,
Көтеретін ар-данқыныңды еңсеммен.*

*Алтын тауың тұғырымыңың түлеген,
Ақша бұлт пен көк аспанды тіреген.
Алғырлығың қыраныңдаі ақиық,
Мен сенімен биік болып шіренем.*

СОЛ МЕНИҢ САҒЫНЫШЫМ

*Сар таңдарда сагынып аңсагамын,
Сагыныштан әр кеште ән саталын.
Сол әнімді қабыл ат, сол жырымды,
Қанатымен құстардың барса жсаным.*

*Жұтайдынышы тамсанып таң самалын,
Басылар сонда бәлкім шаршағаным.
Мен деп біл нөсер болып сіркіреген,
Жаңбырда жалғыз тамшы тамса жсаным.*

*Атыстапқан сәтінде қиыр датам,
Несібемнен қызғанам бұйырлаған.
Тұган жердің самалы бетіңді өнсе,
Мениң демім деп білгін сыйырлаған.*

*Көрдің бе ақ бұлттарды түйдектетген,
Сол менің сагынышым іздеп келген.
Қолыңды үлгеп жсаным шақырдың ба?
Бір лебіз жсаным-ау біл деп менен.*

ӨЗІМЕ ӨКПЕЛІМІН

*Жылаймын не үшін мұңданамын,
Шырмауына беріліп қу нағаның.
Пейтімнің кеңдігін пайдаланған,
Адамдарга кектенем, жынданамын.*

*Шынымды айтсам өзіме өкпелімін,
Өткендей-ақ өкініш текке күнім.
Мен жеңілдім, бәрібір олар жеңді,
Сондықтан да өзімді жек көруім.*

*Қатай айтам жүректің сыйдағанын,
Қатай ертесін өкпенің мұздадағанын.
Ақыл айтқыл келмейді ақылаққа,
Өз жүргегім өзіңді тыңдаамадың.*

*Өздері мәз мәреке жеткен жандай,
Мен сияқты арада тек сормаңдай.
Сонша неге қинадың айтыңдары?
Алынбаған атамда кегің бардай.*

*Бірақ бәрін тапсырдым бір Аттага,
Мені бұдан шығарар шыдам гана.
Күнәміз бен кінәмізді таразытып,
Парқымызды өлиейтін құдай гана.*

КҮРЕСПЕГЕН КҮНІМЕ

*Демеймін бұл өмірдің сыры бөтен,
Бәрі де жазылмаган жырым екен.
Кетерімде өмірден ақыретпен,
Жылап келдім, өмірден күлтіп өткен.*

*Өмір деген – тірліктің шуағы айдын,
Дей алман мен сыныңа шыдамаймын.
Бәріне де көнемін сенші маган,
Бұл гұмырда мен өксіт жыламайын.*

*Жағаспасын гүл гұмыр қасіретке,
Мұң-зарыңды сен маган нәсіт етпе.
Жылап келдім, тірлікте күлтіп жүрем,
Ей, тағдыр, өмірімді асық етпе!*

*Тіршілік пен өмірді күрес деген,
Күрессіз ешқашанда күн өтпеген.
Бәрін дагы көремін, әкел маган,
Күнің бар ма мен алі күреспеген.*

БАЛАЛЫҚҚА САҒЫНЫШ

*Кайда кетті сәби болып күтгенім?
Каз тұрып, тәй-тәй басып жүргенім.
Сезбептін ғой жырақ қапты атыста,
Күнәдан пәк сәби баға күндерім.*

*Көңілдердің түсінбеген кірбеңін,
Ана миң құшагында түндерім.
Бағатықтың бағ күнімен қоштасып,
Әттең, шіркін, өкінішті күйдемін.*

*Дархан даға еншімдей-ақ бір менің,
Сезбейтұғын өмірдің соқпақ сүрдегін.
Періштедей пейілімен паң күліп,
Көбелекпен жарысып кеткеніңді білмедім.*

*Ең бақытты шаттық толы күндерім,
Ең ерекше естелігім бұл менің..
Бар тірліктен қам-қайғысыз жүретін,
Бағатығым сағынышпен іздедім.*

ТАБИГАТҚА ҒАШЫҚПЫН

*Кең табиғат қойнағың ашық маған,
Бір қыз едім өзіңе ғашық болған.
Қызығатдағы қырмызы қырыңдағы,
Кезім жоқ кездесуғе асықпаган.*

*Кербез төсің көкейімнен кетпеді,
Жанга рахам жібек желдің өткені.
Дарқан дағам тірлігімде ардақтап,
Мәңгілікке бағалаймын тек сені.*

*Керегімді кер жартастан тапқандай,
Қара орманда маған сырын ақтарғай.
Еркелетіп құшагыңа бөлеген,
Атырауын таңдарымды ақ маңдай.*

*Ғашық жырым жылғатарға құтаган,
Іңкәр жсаным бұлғагың болып жылғаган.
Таң бесігін тербетіңген бақыттың,
Тек өзіңнен маҳаббатты сұранам.*

АУЛЫНДА АНАМНЫҢ

*Көрдім бүгін анам тұған өткені,
Тұған жері маган сырын шертеді.
Мейірімен көз салады нағашым,
Анамдайын ақбас тауы еңсегі.*

*Төбесінде тұрдым бір сәт қыраттың,
Жағасында анам ішкен бұлақтың.
Елестетті осірген жер анамды,
Еңіредім, сағынышпен жылаптын.*

*Бала күні осында өткен бал шырын,
Балагымен жинап атып таң шығын.
Жиеніңнің басылар ма зарығы,
Жұтайдыны анам ішкен тау суын.*

*Анам өскен жағасында бұлақтың,
Көк шалғынга бетім төсеп құлаттын.
Ерте кеттің, жұмабың асықтың,
Еркеңді әттең, еңіреттің, жылаптың.*

ҒАШЫҚТАР

*Махаббаттың майдангері ғашықтар,
Ол киелі маҳаббаттан асып па әт.
Құдіреттің құнын білмес әүегіде,
Санасында саңылау жоқ пасықтар.*

*Қыз құлаган, Жая тастың аңызын,
Жаңғыртқанда ақ маҳаббат нағыз үн.
Құрмет қыл адатдықты жақтасаң,
Ғашықтарга басыңды иіп тағзым.*

*Көңілдерге көбеймесін сыйықтар,
Ғашықтарда ғаламатты шындық бар.
Өгейлігі өкіннетін өмірде,
Қатығез сүюді ұқпас сұмдық бар.*

*Ұран қылған маҳаббаттың ұлы әнін,
Арты қыз бен адұынды ұлдарың.
Мәңгілікке асқақ етіп арларын,
Мекен қылған ізгіліктің шыңдарын.*

МАҚТАНЫШЫМ ҚАЗАҚПЫН

*Қазақ ұлтым аспандаса қатықтап,
Қазақ атын дөп тілеімін анықтам.
Мен қазақпын сол үшін де мақтанам,
Ұлт есімін айға апарған шарықтап.*

*Қазақ әнін гарыштарға жатғадың,
Кең пейілтің асқақ осы арманың.
Мен қазақпын кең датамды сагынған,
Тарғандарың сахараңда самғаган.*

*Қазагыл-ау, мақтанишың көп сенің,
Өткен күдер өкінішті көп кордің.
Озық ұлттық дәстүрің мен өнерің.
Таңғалдырыған татай елдің бектерін.*

*Қасиетің жогалмасын ұлы етім,
Мақтаништен санат құрып жүремін.
Үрпақтарың қасиетін сақтаған,
Қазақ деген ұлтым асқақ білемін.*

ҚУНДЕРИМЕ КЕКТЕНЕМ

*Жаңарымда жалғыз тамины жас молдір,
Сол таминыны таусылар ма етсем жыр.
Осы өмірге несін келген екенмін?
Тарқамады тірлігіме окпем бір.*

*Разы болып көрген жоқпын күніме,
Тағдыр жазған татейсіздің бірі де.
Күныштен, күлкі, шаттық мерейдің,
Маган тән бол көргені жоқ бірі де.*

*Күнім күлтіп, шаттанып ашылмаган,
Қашан болсын қабагым қатуланган.
Бақытымды ұрлаған баяны жоқ,
Күндеріме кектенем, ашуланам.*

АҢСАП БАРАМЫН

*Арманымның шыңға сермен қанатын,
Ардақтаган ақиқат пен ар атын.
Тұган жерді дұманды етім деп білем,
Теңгермеймін жер мен көктің жәннатаңын.*

*Сүйіп өтем сері жырмен сені өлкем,
Сайын датам сағынумен күнеттем.
Арманымның тарлан көгін іздеумен,
Дағ өзіңнен аттанбақпын мен ертең.*

*Мені өсірген асқақ еді мұндағы ет,
Жер жәннатаңын іздесеңіз мұнда кел.
Зұқа менен Оспан жатыр беліңде,
Татай-татай тарландарын тұган ет.*

*Қазагымның көрмек болып атабын,
Орны болған Отырадай қатаның.
Абай, Қасым, Мұқагали, Мұхтардай,
Жыр етіне сәлем жасап барамын.*

*Қазагымның аңсан бараң ордасын,
Ағайындар еш бөтен ой болмасын.
Бақыт құшып әр таңымыз алдағы,
Баяшатты болашағың орнасын,
Қазагымды тәңір өзі қолдасын.*

ӨМІРГЕ ӨКПЕМ ЖОҚ ЕМЕС

*Өкпем жоқ өмір саған дей алмаймын,
Жоқшылық пен жауласам жеңе алмадым.
Әйтегір кедей болып олғенім жоқ,
Бай боламын тағы да дей алмадым.*

*Саған өмір шынында сене алмаймын,
Тозганды көріп тұрып бере алмаймын.
Жоқса шыдан жүрсек те, барга жетпей,
Дүниеконыз жандарға ере алмаймын.*

*Құбылматы бірде бар, бірде жоқсың,
Тең көрмейсің өмір-ау бәрін көптің.
Біреудің мәртебесін айға апарып,
Біреуді неге сонша төмендеттің...*

*Өмір саған өкпем жоқ дей алмаймын,
Сыбагаң бар ма тағы берер дайын.
Өкпелемей өмірден өтсе жүртыйм,
Мастанамын шаттанып мен әрдайым.*

КҮЛТЕЛІ ЕЛІМ

*Көктогайыл, күлтелі елім, шаттығым,
Айау кешпен арайланып атты күн.
Тұлғаты елдің тұғырында тұлеген,
Баса атмаспын көңілімің аттығын.*

*Ақын, гашық батырлардың мекені,
Сен деп білдім Мысыр менен Меккені.
Ұрпақтарың ұлылтықта ұмтылған,
Боздақтарың боздап өткен кешегі.*

*Оған күә мынау тарих, мол дастан,
Жаңғырады сондагы ұран жартастан.
Тыңда досым бабалардың дүбірін,
Батыры елдің жауаларымен айқасқан.*

*Тік ұстаган ададықтың тұларын,
Ақтеке мен Сүлеймендей ұлдарың.
Кешие солар жортын өткен жондардан,
Қазагылмың қайсар жырын тыңдағадым.*

*Осы өлкеде жатыр алі жыр-әнің,
Тұлан ақжан Ертісіңдей ірі ағын.
Ақбас шыңың құзарына қарасам,
Ақымт атам оқып тұрган құранын.*

*Сырга тартсам сыңғырлаған бұлғагың,
Сызылтады әнші арудың бір әнін.
Тогыстырып сезіміңді тоқынмен,
Билен атар нар тұлғаңды ірі ағын.*

*Орманның сыйсып айтып мұң зарын,
Кеңістейін келер соны тыңдағың.
Ана Ертіс еске алады жоңқіліп.
Есімхандай егей тұған ұлдарын.*

*Тізбектесем маржандайын конеді,
Батырлардың тағайы осіп келеді.
Жетпістегі арда ақын бүгінгі,
Бөгөу бермес Бердібектің өлеңі.*

*Қарғаідағы қарты шыңың дарапың,
Қайсыбірін айтып таусам дананың.
Тарихқа таңба болып басылған,
Есімдері өшпейтін есіл аганың.*

*Міне бұлар ұрпағыңың мақтаны,
Қазагымның атар құліп ақ таңы.
Батырлар менabyzdarдың ошағы,
Бұл өлкенің ашиқ мәңгі аспаны.*

ҚАЗАҒЫМ-АЙ

*Қазагым-ай, көтерілген шаңырагың,
Армандардан асырган сан ұтандын.
Сапарында өмірдің өзмейтүгзың,
Сенен шыққан ерлерге табынамын.*

*Қара қоста өсірген қара ұлдарың,
Әлемге айғақ етіп дарын барын.
Қайсы хатық біздерді танымайды,
Соқтырып жүр жеңістің дабылдарын.*

*Қазагым талмайтын тарлан қыран,
Белін дүар баланың арман құған.
Ақиқатты арым деп білтер қазак,
Шықпайды қысым да жатған бұдан.*

*Қазагым-ай, қайыспас қара нарым,
Ескермеген ешиқашан дата азабын.
Сахарада салтанат құра бергін,
Дата заңын үйреткен данатарым.*

БЕЙБИТ КҮН

*Бар алемге тілелінім бейбіт күн,
Шаңырагы көтерілер етдіктің.
Жөргегінде жерлекен дұшпанын,
Шешек атар топырагы ерліктің.*

*Бейбітшілік барлық алем ұраны,
Күнің күгін айың атдан туады.
Тәуелсіз ет шүағына бөлөген,
Бақыттысың бейбіт етдің ұланы.*

*Құланасын жетбіреген байрагың,
Әркендейін бағын бастан таймагын.
Әтіледеген бесігісің бейіштің,
Берекегі бұзылмаган қаймагың.*

*Бейбіт күнде қолға кеіген табысың,
Жүлделі бол халқарда арысың.
Биіктеген білікті етдің ертеңі,
Бұдан да көп болары хақ табысың.*

АҚЫНҒА СӘЛЕМ

(Бердібек Құржықаевқа)

*Сәлем сізге ақын атам, жыр бабам,
Мынау сауға жырдан сізге сыйлаған.
Шын көңілден сізге айтар сертім бұл,
Жатастырам мен де өзіңдей жыр жазам.*

*Білем ата, тарихта сыр барын,
Келер соны кеңесінен тыңдағым.
Өнегенде өлеңінен жаттағам,
Сыр ашады үрнагына шын дарын.*

*Не түрлі өмірдің бұраң сындарын,
Өткіздіңіз басыңыздан сіз бәрін.
Миңе бүгін оршіл шабыт шыңынан,
Бұлгадыңыз жырдың жеңіс тұларын.*

*Көрсеткенмен көзсіз тірлік ызгарын,
Ардақтаған бүгін ұл мен қыздарың.
Жарқырайды тат баспайды мәңгілік,
Көмілмейді құм астына шын дарын.*

*Тілдің тиегі жай отының жарқылы,
Өзге дарасың шындық жазу арқылы.
Асқақ қият «күретамыр» жалғасқан.
Арда ақынның ағып жатқан жан сыры.*

«Қазақ қандай» алемге аты шарлаған,
Ойшаңдыққа тұннық дарын жасағаған.
Өршілдігін ұлттымыздың орілген,
Үктым мен де анау «қызыл таңбадан».

Жазатынын, айтарын тауыспаган,
Жігері кәрілікпен қауышпаган.
Кайсартыққа жебеген жайсаңдыққа,
Жасаі бер, жаса мәңгі құрыш бабам.

(«Қүретамыр», «Қазақ қандай»,
«Қызыл таңба» өлеңдер жинағы)

ДОСҚА АРНАУ

*Кір шатмас көңілтімнің таза айнасын,
Кыс өтіп, көктем келіп, жаз айналасын.
Ақ тілегім адат досым бір өзіңе,
Ақ таңы арманыңның арайлансын.*

*Жатгастырып достық әнін сан гасыр,
Тірлігіңмен жазып өткін таңга сыр.
Өкінбейміз өкпе артып бұл күнге,
Нагыз бақыт күндеріміз алда тұр.*

*Арман гүлін баптап жүргінін әр тәуелік,
Достық әнін жырларыма арқағы гып.
Сенем досым, сертің берік өмірде,
Жүрген жоқсың тірлігіңде қамсағы гып.*

*Аузымды аисам көрінетін жүргегім,
Достарыма адат менің тілегім.
Талаптысың таймайтұғын табанды,
Сенің шаттық күнің алда білемін.*

КЕШІРЕМ

*Өмірдегі өзің болып мұнарам,
Өлеңімді өзіңе арнап құрагам.
Тағдырымыз тарықтырды біздерді,
Үлтіт атты ұлы тауым құлаган.*

*Талай түндер тәңіріне жылғаган,
Іңкәрліктан есі кетіп бір адам.
Сен қатайша түсінбейсің жсанымды,
Сен үшін деп бар азапқа шыдаган.*

*Кешіремін мінсіз адам мен үшін,
Кінәламан өкпе артып сені шын.
Енді қатған өмірде етесіңмен егізбін,
Жер бетінде ол да менің жеңісім.*

*Еши кетпеген ерте ме-кеши есімнен,
Махаббаттан ала алмаған несібен.
Мейлі мені кінәларсың өз еркің,
Бірақ сені сүйгендіктен кешірем.*

АТАЖҰРТТА НАУРЫЗ

*Армысыздар, Атажұртым, байтагыны
Нұрга шомған бейбіт еіде әр таңың.
Атыстагы бар қазақтың атынан,
Тілеуіңе қабыл болсын айтамын.*

*Елім саған лайық қой атақ әр,
Жеті дамнің басын қосып атапар.
Аңсан келген ұл-қызыңа атыстан,
Батанды бер дуаты дүйнәз атапар.*

*Жықпаған ет адатдықтың ақ түйн,
Тәңірге аян тәүегесіздік тәтті ұғым.
Құнышқа ортақтасып агайын,
Елге оралды атыстагы аққуың.*

*Батасымыз біз қазақтың бір гана,
Қазақ үшін наурызда жыл жаңа.
Атырау мен Атападың арасын,
Әнгө бөлеп тербетейік біз дара.*

*Қазақпыш гой дәстүр атған арыдан,
Ұлыс күні ақтарынан ағынан.
Киелі өлкө, текті еіде табысты,
Бауырларың қаншаша жыл сағынған.*

*Бақыттымын, ұрпағымын текті елдің,
Жолын құгам билер менен бектердің.
Қасиетті Атажұрттым аман бол,
Тәуелсіз ет тұғырыңа кеп қондым.*

*Самарханның ерткен күні көк тасын,
Көжеңді ішін, ақсарбастың жеп басын.
Тілегі бір, жүргегі бір қазақтын,
Аман болсын Отан менен отбасың!*

ЕСКЕ АЛАСЫҢ

*Кернараты кең даталының тағысы ем,
Бата күннен мен өзіңе таныс ем.
Еске түсіп ерке шағын отырмын,
Бозбағадай хабарласып тағы сен.*

*Жүрек, шіркін, ақылтыңа тоқтай ма,
Өкім айттар оған, сірә, сом қайдада.
Баяғыда сөнген шоғың тұтанаң,
Құйылғандай күй кешесің от майга.*

*Сері жүрек септерлігін қоймаған,
Ғашық болу галамат “дерт” ойланам.
Сен гана емес сезіміне мас болып,
Ол көктемнің гүлдеріне тоймаған.*

*Еске аласың, сағынасың, қайтесің,
Арулардың айматаған ай төсін,
Елес болған күндеріңмен күй кешіп,
Сол шақтардан іздейсің бір сәйкесім.*

*Еске аласың, оратмайды ол көктем,
Жетпілдеген джентльмен ең, ой неткен.
Арпатысып араздасып қайтесің,
Іздесен де таптайсың-ау жер-көктен.*

АРАЗДАСПА АГАЙЫН

*Базарынан бақыттың бөлек өстім,
Мейіріне көрген жоқ бөлеп ешкім.
Аяушылық көрсетең өтінішім,
Мұсіркеүге қол жайған мен емеспін.*

*Пейілтімді тарылтқан пендे емеспін,
Тар маңдайды жақсыға тегімеспін.
Алауыздық көрсетең, қой агайын,
Екен болған жері жоқ ерегестің.*

*Тілек тіле біреуге қолың жайып,
Бермесе де байлығын бөліп жарып.
Агайынның арасы тату болса,
Саган келтер зиян жоқ оның байып.*

*Болмау үшін қауымга келекеті,
Шақырамын үзгайық берекені.
Атың ортақ, асың бір болса егер,
Бірлігіңе тірлікте не жетеді?*

ҚҰРБЫМА

*Арлы қызың аттын таудан нұр емген,
Адал-ақсың пәктігіңе сүйенген.
Құрбымы менің құлтын мұсін ерке қыз,
Сенің осы пәктігіңді сүйем мен.*

*Айдың аппақ сәулесінен ой атган,
Көркем сөздің көрпесіне оранған.
Адырнаны кере тартып толғаган,
Жеткізбейтін жебесіндей ой арман.*

*Достықты ұлы қастерлей де білесің,
Естілердің еншісіне есегеніп тиетін.
Қазыбектің қара қызы сен деймін,
Сөздің тауып сөйтейтұғын жүйесін.*

*Өр тұлғаң мен нар шабытың ұнайды,
Құрбы борлып бір өткіздік жыл-аиды.
Әкең қойған әдемі аттың қасына,
Үмітпастан қатар жазғын Күлайды.*

АРМАН

*Барлық ақын шығармасы шығатын,
Таланттың шын қадірін ұгатын.
Көр де тұр мен өзім баспа ашамын,
Бастықтар кеп басын өзі бұратын.*

*Ақиқатты жазғандарды жебейтін,
Тарыдай болсын талантты елейтін.
Өздерінің өркөуделегу істеріне өкініп,
Дедектеп кеп депутаттар демейтін.*

*Қайтаратын жазуышылар есесін,
Елдің толғап бүгіні мен кешесін.
Шындық жайлы жыр жазып
«Көкелердің» көрсететін көкесін.*

*Барлық ақын шығармасы шығатын,
Таланттың шын қадірін ұгатын.
Көр де тұр мен бір баспа ашамын,
Бастықтар кеп басын өзі бұратын.*

ТҮНДІ КӨРГІМ КЕЛМЕЙДІ

*Тұндың көргім келмейді үйқы басқан,
Тұндың көргім келмейді сиқы қашқан.
Тұн өзіне құрбан гып жастыр менің,
Өзендей өмірімді кілкіп аққан.*

*Тұндың көргім келмейді құлазыған,
Жапандагы аұмайды құбда құмнан.
Тұнге наелет айтқандай мұғты дауыс,
Байгүз үні кептейді құлазығынан.*

*Тұндың көргім келмейді өлі тірлік,
Икемі жоқ тірлікке қолы сынық.
Қара жерді жастаңып қараңғыда,
Мәңгі үйқыга кеткенше қонысым гып.*

*Тұндың көргім келмейді қап-қараңғы,
Сәүлесіз көңіл кімге сыр ақтарады.
Көрінбей көмекіде қалып қатар,
Жазылмаған жырларымның ақ парагы.*

АЛТАЙ ДЕСЕ

*Алтай десе аттануши ем атақыза,
Ежелден мекен болған қазағыма.
Ага жайдан қатған ба ет кошкенде,
Бір өксік тығыздады тамағыма.*

*Батыр болып туылған бабам одан,
Баласы бесігінде есейіп дана болған.
Әкем келсе өмірге кіндік кесіп,
Анаң сонда жүгіріп бала болған.*

*Ол жайлты аңыздар көп баяғыдан,
Алтын саулап өскен жер балагынан.
Қандай етге қоныс болып қатар ертең,
Домбырам ең күй төккен шанагынан.*

*Ешкім атып жырттай-ақ жағамыздан,
Өшіре алмай қина тып санамыздан.
Бір түйір топырагын қимай жүріп,
Атыста дық ағайын дағамыздан.*

*Алтай десе аттануши ем атақыза,
Ежелден мекен болған қазағыма.
Ага жайдан қатғанба ет кошкенде,
Бір өксік тығыздады тамағыма.*

ТЕЛЕФОН БЕРМЕДІН

*Аязы ұрып қарашаның,
Бағасы кетіп баршаның.
Мұздаган жүрек жүйкемен,
Телефоныңды күтіп шаршады.*

*Қасіретімді ұқпас ет менің,
Қиялға қанат сернедім.
Теңіңді әлде таптың ба?
Телефон неге бернедің.*

*Белгісіз ағыстармен ақтың ба?
Басқада болып ернегің.
Әлде кінә таптың ба?
Ойымды ұқпай сен менің.*

*Қатықтап қардың ұшқыны,
Аяқтап жаздың уши күні.
Ұмытып сен де кеттің бе?
Телефон неге бернедің...*

НЕ БОЛҒАН

*Не болған тыным таптай саған бүгін,
Артқандай болып мазасыз ғатам жүгін.
Тынымызың тынырладың, неге сонша,
Сотына тартылғандай ар алдының.*

*Уайымсыз өткізейік өмірдің бір бетеңін,
Догара тұр әзірге тірліктің күйбетеңін.
Тағдырымда тағатсыз тырбаныспен,
Тірлік жайты жайсыздау күйге енемін.*

*Не болған, алаңдама жүрекім алақызып,
Арманыңнан адаспа қара үзіп.
Адағызытың алдында жүздесейік,
Жылласақ та шын жылап, таза күліп.*

*Тоқтатамын, тоқташы сені қалай,
Сенің күшиң етеді мені малай.
Адастырма жүрекім алда мені,
Таңдарымда жүздесейік менің арай.*

ЖАРАЛЫ АҚБӨКЕНМИН

*Жаралы ақбөкендей күйгенменен,
Сүюді ешкімнен де үйренбекем.
Махаббатқа барымды арнағанмын,
Ар алдында ешқашан именбекен.*

*Өмір өзі жаттатқан гашық әнін,
Күнім батса таңыма асығамын.
Жайраң қазып жасынца барамын да,
Жас батадай мойныңа асыламын.*

*Ескермеймін, өмірдің еш бөгетін,
Оқінбеймін гашықтық кешсем отын.
Гашықсыз өтіп кеткен бір өмірге,
Теңелмес сен бардағы бес минутым.*

*Сенен көрдім ғұмырдың галаматын,
От бердің, сезім бердің санама тың.
Арманыма жсол атған асылтым-ау,
Сөзім жетпей барады багаңа тым...*

МАЗМУНЫ

<i>Атгысөз</i>	3
<i>Жібекпін</i>	6
<i>Ауылға барып қайтайық</i>	7
<i>Жаралы жаным...</i>	9
<i>Анашыма</i>	11
<i>Ешкінге де ұқсамаймын</i>	12
<i>Әкешім сені іздеп...</i>	13
<i>Көктемнің күні секілді</i>	14
<i>Білмей қалу мін емес</i>	15
<i>Кінәлі емеспіз</i>	16
<i>Өкініш</i>	17
<i>Бекер көрген екенмін</i>	19
<i>Көлдің ерке құсындаі...</i>	20
<i>Елесіңді күзетем</i>	21
<i>Өкпелеме</i>	22
<i>Мен кетемін</i>	23
<i>«Сагындың ба?» дейсің гой</i>	24
<i>Тосамын сені</i>	25
<i>Еркелет мені, жсан ага</i>	26
<i>Үліңгірдің бойында</i>	27
<i>Махаббатқа</i>	28
<i>Беймаза түн</i>	30
<i>Келмесе қойсын</i>	31
<i>Күрсінбе жаным, күрсінбе</i>	32
<i>Бала жігіт</i>	33
<i>Күдікпен неге қарадым</i>	34
<i>Шын сүйгендер қосылмайды</i>	36
<i>Ортасында қос ағамның</i>	38

Күлайхан Рахмет

<i>Көрші бала</i>	40
<i>Сол бір елес</i>	42
<i>Бақыт деген сіра не</i>	43
<i>Қазақтың қызымын</i>	44
<i>Өлең құшып өтейін...</i>	45
<i>Бейтаныс бір жігіттің</i>	46
<i>Адамдар-ай, эттең</i>	47
<i>Жаным менің</i>	48
<i>Мұң салмашы</i>	49
<i>Менің жырым</i>	50
<i>Түсінуің мүмкін бе</i>	51
<i>Нагыз қазақ</i>	52
<i>Досыма</i>	53
<i>Солар бақытты</i>	54
<i>Күтемін сені осында</i>	55
<i>Маган маза бермей</i>	56
<i>Бақида да сүйем мен</i>	57
<i>Сен едің ұмыттырган</i>	58
<i>Менің туган ауытты</i>	59
<i>Мынау аппақ дүние</i>	60
<i>Кеше кім едім</i>	61
<i>Екеу</i>	62
<i>Сагын мені</i>	63
<i>Сүйдің мені</i>	64
<i>Бақыттымын</i>	65
<i>Тагатсыз жан емеспін</i>	66
<i>Түсінемін</i>	67
<i>Қыздарга</i>	68
<i>Күншілге</i>	69
<i>Көңгін кінің табамын</i>	70
<i>Ренжітіп алдыым ба</i>	71
<i>Уландың</i>	73

ЕРКЕЛЕМ МЕҢ...

<i>Сері мұңқ</i>	74
<i>Күз бе мынау</i>	75
<i>Азаптану</i>	76
<i>Қектем қызы</i>	77
<i>Алтын Алтай - тұғырым</i>	78
<i>Сол менің сағынышым</i>	79
<i>Өзіме өкпелімін</i>	80
<i>Күреспеген күніме</i>	81
<i>Балалыққа сағыныш</i>	82
<i>Табигатқа гашықтын</i>	83
<i>Аулында анаимың</i>	84
<i>Ғашықтар</i>	85
<i>Мақтандышым қазақтын</i>	86
<i>Күндеріме кектенем</i>	87
<i>Аңсан баралын</i>	88
<i>Өмірге өкпем жсоқ емес</i>	89
<i>Күлтегі етім</i>	90
<i>Қазагым-ай</i>	92
<i>Бейбіт күн</i>	93
<i>Ақынга сәлем</i>	94
<i>Досқа арнау</i>	96
<i>Кешірем</i>	97
<i>Ата жұртта наурыз</i>	98
<i>Еске аласың</i>	100
<i>Араздаспа агайын</i>	101
<i>Құрбыма</i>	102
<i>Арман</i>	103
<i>Тұнді көргім келмейді</i>	104
<i>Алтай десе</i>	105
<i>Телефон бермедің</i>	106
<i>Не болған</i>	107
<i>Жаралы ақбөкенмін</i>	108

**Құлайхан РАХМЕТ
«ЕРКЕЛЕТ МЕҢІ...»**

Редакторы – Айжарық Р.
Техникалық редакторы – Елубек Б.

Басуға 24.09.2018 ж. кол койылды.
Көлемі 7 б.т. Қаріп түрі: «Times New Roman».
Таралымы - 1000. Тапсырыс №3928.

Тапсырыс берушінің файлдарынан Қазақстан Республикасы
«Полиграфкомбинат» ЖШС-нде басылды.
050002, Алматы қаласы, М. Макатаев көшесі, 41.

ISBN 978-601-06-5319-1

A standard linear barcode representing the ISBN 978-601-06-5319-1. The barcode is composed of vertical black lines of varying widths on a white background.

9 786010 653191

K/O

*Кулайхан Рахмет 1987 жылдың 28 маусымында
ҚХР Алтай аймагы, Коктогай ауданы, Кокбұлақ
ауылында туған. Олеңдері жыныс жиенің тарғы
енген, газет-журналдарда жарық көріп тұрады.
Абай атындағы Қазақ үлгиттық педагогикалық
университетінің халықаралық журналистика
мамандығын тамамдады. Алматы қаласында
«Түрік әлемі» халықаралық газетінде журналист,
Астана қаласында «Түгел» медиа-холдингінде,
«Қазанат» және «Күлшым» журналдарында
редактордың орынбасары қызметін атқарған.
Манаш Қозыбаев атындағы Салтустік Қазақстан
мемлекеттік университетінде зерттеушік
ғылымдар магистрі мамандығын тамамдап, қазір
осы университетте журналистика кафедрасының
оқытушысы.*

